

De zinsdelen van een zin vinden = de zin ontleden = bepalen welke woorden van de zin bij elkaar horen.

We gaan de woorden van de zin stuk voor stuk verplaatsen.

Dat is de verplaatsingsproef.

Ik maak van de zin eerst een gewone vraagzin.

Daarna verplaats ik telkens 1 ander woord.

Mijn moeder koopt een mooi boek voor mijn broer.

Koopt mijn moeder een mooi boek voor mijn broer?

Kan koopt vooraan in de zin?

Koopt mijn moeder ...? Ja, dan maak ik een goede vraagzin.

Ik zet streepjes rond 'koopt':

Mijn moeder /koopt/ een mooi boek voor mijn broer.

Kan 'moeder' vooraan in die vraagzin?

Nee. Mijn /koopt/ moeder een mooi boek ....: is geen goede zin.

Ik verplaats het volgende woord vooraan erbij.

Kan 'mijn moeder' vooraan in die vraagzin?

Ja. Mijn moeder koopt een mooi boek....: is een goede zin.

'Mijn moeder' hoort dus in die volgorde bij elkaar.

Ik zet streepjes rond wat bij elkaar hoort.

/ Mijn moeder / koopt/ een mooi boek voor mijn broer.

Kan 'een' vooraan in die vraagzin?

Nee. Een koopt mijn moeder mooi boek... ? = onzin.

Ik verplaats het volgende woord vooraan erbij.

Kan 'een mooi' vooraan in de zin?

Nee: Een mooi koopt mijn moeder boek... ? = onzin.

Ik verplaats het volgende woord vooraan erbij.

Kan 'een mooi boek' vooraan in de zin?

Ja. Een mooi boek koopt mijn moeder voor mijn broer = een goede zin. Op 'Een mooi boek' ligt dan de nadruk.

'Een mooi boek' hoort dus bij elkaar.

Ik zet dus streepjes rond 'een mooi boek':

/Mijn moeder / koopt / een mooi boek / voor mijn broer.

Doe je hetzelfde met het laatste stukje van de zin, dan zal je ontdekken dat 'voor mijn broer' ook bij elkaar hoort.

ZINSDLEN VINDEN

Ik heb een zin:

Mijn moeder koopt een mooi boek voor mijn broer.

Ik kijk hoeveel goede zinnen ik van die zin kan maken.

Dit heet de 'verplaatsingsproef'.

Dit doe ik mondeling, door telkens te proberen welk ander stuk van die zin ik vooraan in de zin kan plaatsen.

Aan weerszijden van dat verplaatsbare stukje zin zet ik streepjes.

Ik begin met een gewone vraagzin te maken en zet rond het eerste woord van die vraagzin allereerst de streepjes.

Koopt mijn moeder een mooi boek voor mijn broer?

Een mooi boek koopt mijn moeder voor mijn broer.

Voor mijn broer koopt mijn moeder een mooi boek.

Dus:

/Mijn moeder / koopt / een mooi boek / voor mijn broer /.

Het eerste en laatste streepje laten ik voor het gemak weg. Dus:

Mijn moeder / koopt / een mooi boek / voor mijn broer.

Ik zie nu hoeveel zinsdelen mijn zin heeft en welke woorden bij elk zinsdeel horen.

Ik zie in mijn zin 4 zinsdelen.

Ieder zinsdeel heeft een naam.

In les 31 leer je de naam van dit zinsdeel: de persoonsvorm.

Het zinsdeel de persoonsvorm (pv.) is het eerste woord van de gewone vraagzin.
En daarmee ook de persoonsvorm van de gewone zin die ik vragend maakte:

Mijn moeder / koopt / een mooi boek voor mijn broer.
pv.

Een extraatje:

Alles wat vóór de persoonsvorm staat of kan staan, is altijd 1 zinsdeel en heeft dus één bepaalde (zinsdeel)naam!